

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 26.2.2020 r.
COM(2020) 70 final

2020/0030 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich

UZASADNIENIE

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej stanowi, że państwa członkowskie uznają swoje polityki gospodarcze oraz wspieranie zatrudnienia za przedmiot wspólnego zainteresowania i koordynują swoje działania w ramach Rady. Stanowi on, że Rada przyjmuje wytyczne dotyczące zatrudnienia (art. 148), z zaznaczeniem, że muszą być zgodne z wytycznymi dotyczącymi ogólnych kierunków polityki gospodarczej (art. 121).

Podczas gdy ogólne wytyczne polityki gospodarczej pozostają aktualne przez czas nieokreślony, wytyczne dotyczące zatrudnienia należy sporządzać co roku. Wytyczne zostały początkowo przyjęte razem („zintegrowany pakiet”) w 2010 r. i stanowią podstawę strategii „Europa 2020”. Zintegrowane wytyczne nie uległy zmianom do 2014 r. W 2015 r. przyjęto zmienione zintegrowane wytyczne. W 2018 r. zostały one dostosowane do zasad Europejskiego filaru praw socjalnych ogłoszonego w listopadzie 2017 r. przez Parlament Europejski, Radę i Komisję z myślą o stymulowaniu reform na szczeblu krajowym oraz wytyczeniu kierunku nowego procesu konwergencji w całej Europie – i nie uległy zmianie w 2019 r. Oprócz określania zakresu i kierunku koordynacji polityki państw członkowskich, wytyczne stanowią również podstawę zaleceń dla poszczególnych krajów w odpowiednich dziedzinach. Wytyczne dotyczące polityki zatrudnienia, podobnie jak ogólne wytyczne polityki gospodarczej, są przedstawione w formie decyzji Rady w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich (zintegrowane wytyczne, część II).

Wytyczne dotyczące polityki zatrudnienia zostały zmienione w celu dostosowania tekstu uwzględniającego cztery aspekty rocznej strategii na rzecz zrównoważonego wzrostu, a w szczególności do wymiaru zrównoważenia środowiskowego, tak aby odzwierciedlał on wizję silniejszej Europy społecznej na rzecz sprawiedliwej transformacji oraz uwzględniał cele zrównoważonego rozwoju ONZ.

Zmienione „wytyczne dotyczące polityki zatrudnienia” są następujące:

Wytyczna 5: Zwiększanie popytu na pracę

Wytyczna 6: Zwiększanie podaży pracy i poprawa dostępu do zatrudnienia, umiejętności i kompetencji

Wytyczna 7: Poprawa funkcjonowania rynków pracy oraz skuteczności dialogu społecznego

Wytyczna 8: Promowanie równości szans dla wszystkich, wspieranie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 148 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego¹,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów³,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia⁴,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Państwa członkowskie i Unia, mając na względzie osiągnięcie celów w zakresie pełnego zatrudnienia i postępu społecznego, zrównoważonego wzrostu oraz wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska określonych w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, mają działać w celu wypracowania skoordynowanej strategii na rzecz zatrudnienia, a w szczególności na rzecz wspierania wysokiego poziomu kwalifikacji i wyszkolenia pracowników i ich zdolności do dostosowywania się, jak również wspierania rynków pracy reagujących na zmiany gospodarcze. Państwa członkowskie mają uznawać wspieranie zatrudnienia za przedmiot wspólnego zainteresowania i koordynować swoje działania w tym względzie w ramach Rady, uwzględniając krajowe praktyki związane z funkcjami partnerów społecznych.
- (2) Zadaniem Unii jest zwalczanie wykluczenia społecznego i dyskryminacji, wspieranie sprawiedliwości społecznej i ochrony socjalnej, jak i równości kobiet i mężczyzn, solidarności między pokoleniami oraz ochrony praw dziecka. Przy określaniu i realizacji swoich polityk i działań Unia ma brać pod uwagę wymogi związane ze wspieraniem wysokiego poziomu zatrudnienia, zapewnianiem odpowiedniej ochrony socjalnej, zwalczaniem ubóstwa i wykluczenia społecznego, a także z wysokim poziomem kształcenia i szkolenia, jak określono w art. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- (3) Zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) Unia opracowała i wdrożyła instrumenty koordynacji polityki w dziedzinie polityki gospodarczej i zatrudnienia. Do instrumentów tych należą przedstawiane tutaj wytyczne dotyczące polityki zatrudnienia państw członkowskich wraz z określonymi w zaleceniu Rady

¹ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

² Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

³ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

⁴ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

(UE) 2015/1184 ⁽⁵⁾ ogólnymi wytycznymi dotyczącymi polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii – wspólnie stanowią one zintegrowane wytyczne. Założeniem zintegrowanych wytycznych, które odzwierciedlają współzależność między państwami członkowskimi, jest pokierowanie realizacją polityki w państwach członkowskich i Unii. Otrzymany w ten sposób zestaw skoordynowanych polityk i reform na szczeblu europejskim i krajowym ma zapewnić odpowiednie połączenie ogólnych zrównoważonych polityk gospodarczych i zatrudnienia w celu zwiększenia ich pozytywnego efektu mnożnikowego.

- (4) Wytyczne dotyczące polityki zatrudnienia są spójne z paktem stabilności i wzrostu, obowiązującym prawodawstwem Unii i różnymi inicjatywami Unii, w tym z zaleceniem Rady z dnia 22 kwietnia 2013 r. w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży⁽⁶⁾, zaleceniem Rady z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie integracji osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy⁽⁷⁾, zaleceniem Rady z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie ścieżek poprawy umiejętności ⁽⁸⁾, zaleceniem Rady z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego ⁽⁹⁾, zaleceniem Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie ⁽¹⁰⁾, zaleceniem Rady z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie wysokiej jakości systemów wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem ⁽¹¹⁾ oraz zaleceniem Rady z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie dostępu do ochrony socjalnej ⁽¹²⁾.
- (5) W ramach europejskiego semestru połączono ze sobą różne instrumenty, tworząc nadrzędne ramy dla zintegrowanej wielostronnej koordynacji i nadzoru gospodarczego i polityki zatrudnienia. Dążąc do zrównoważenia środowiskowego, wydajności, sprawiedliwości i stabilności, w ramach europejskiego semestru uwzględniono zasady Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym silne zaangażowanie partnerów społecznych, społeczeństwa obywatelskiego i innych zainteresowanych stron. Dzięki temu podejściu wsparcie zyskuje realizacja celów zrównoważonego rozwoju ⁽¹³⁾. Polityka Unii i państw członkowskich w dziedzinie zatrudnienia i gospodarki powinna iść w parze z przejściem Europy do neutralnej pod względem klimatu, zrównoważonej środowiskowo i cyfrowej gospodarki, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności, wspieraniu innowacji, promowaniu sprawiedliwości społecznej i równości szans, a także eliminowaniu nierówności i dysproporcji regionalnych.
- (6) Zmiany klimatu i wyzwania związane ze środowiskiem, globalizacja, cyfryzacja i zmiany demograficzne sprawiają, że europejskie gospodarki i społeczeństwa ulegają przekształceniu. Unia i jej państwa członkowskie powinny współpracować, aby skutecznie zająć się tymi czynnikami strukturalnymi i w razie potrzeby dostosować istniejące systemy, uznając ścisłą współzależność gospodarek i rynków pracy państw członkowskich oraz powiązanych polityk. Wymaga to skoordynowanych, ambitnych i skutecznych działań politycznych zarówno na szczeblu unijnym, jak i na szczeblu

⁵ Zalecenie Rady (UE) 2015/1184 z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie ogólnych wytycznych dotyczących polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii Europejskiej (Dz.U. L 192 z 18.7.2015, s. 27).

⁶ Dz.U. C 120 z 26.4.2013, s. 1.

⁷ Dz.U. C 67 z 20.2.2016, s. 1.

⁸ Dz.U. C 484 z 24.12.2016, s. 1.

⁹ Dz.U. C 153 z 2.5.2018, s. 1.

¹⁰ Dz.U. C 189 z 4.6.2018, s. 1–13.

¹¹ Dz.U. C 189 z 5.6.2019, s. 4–14.

¹² Dz.U. C 387 z 15.11.2019, s. 1–8.

¹³ Rezolucja ONZ A/RES/70/1.

krajowym, zgodnie z postanowieniami TFUE oraz unijnymi przepisami dotyczącymi zarządzania gospodarczego. Takie działania polityczne powinny obejmować stymulowanie zrównoważonych inwestycji, odnowienie zobowiązania na rzecz przeprowadzenia w odpowiedniej kolejności reform strukturalnych, które przyczyniają się do zwiększenia wydajności, wzrostu gospodarczego, spójności społecznej i terytorialnej, pozytywnej konwergencji, odporności i odpowiedzialności budżetowej. Powinny one łączyć środki po stronie podaży i popytu, uwzględniając ich wpływ na środowisko, zatrudnienie oraz ich skutki społeczne.

- (7) Parlament Europejski, Rada i Komisja podpisały międzyinstytucjonalną proklamację Europejskiego filaru praw socjalnych ⁽¹⁴⁾. W filarze określono 20 zasad i praw, na których mają opierać się sprawiedliwe i sprawnie funkcjonujące rynki pracy i systemy opieki społecznej, podzielone na trzy kategorie: równe szanse i dostęp do zatrudnienia, sprawiedliwe warunki pracy oraz ochrona socjalna i włączenie społeczne. Zasady i prawa wyznaczają kierunek naszej strategii, zapewniając sprawiedliwą społecznie i zrównoważoną transformację w kierunku neutralności klimatycznej i cyfryzacji, która odpowiednio uwzględnia zmiany demograficzne. Filar stanowi ramy odniesienia, które pozwalają monitorować wyniki państw członkowskich, jeśli chodzi o zatrudnienie i sytuację społeczną, stymulować reformy na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym oraz pogodzić aspekt społeczny z rynkowym w dzisiejszej nowoczesnej gospodarce, w tym poprzez promowanie gospodarki społecznej.
- (8) Reformy rynku pracy, w tym krajowe mechanizmy ustalania płac, powinny być zgodne z krajowymi praktykami dialogu społecznego i zapewnić niezbędne możliwości szerokiego uwzględniania zagadnień społeczno-gospodarczych, takich jak poprawa zrównoważoności, konkurencyjności, innowacyjności, tworzenia miejsc pracy, strategię dotyczące uczenia się i szkolenia przez całe życie, warunki pracy, edukacja i umiejętności, zdrowie publiczne oraz włączenie społeczne i realne dochody.
- (9) Państwa członkowskie i Unia powinny zapewnić sprawiedliwą społecznie i zrównoważoną transformację, wzmacniającą dążenie do integracyjnego i odpornego społeczeństwa, w którym ludzie są chronieni i uprawnieni do przewidywania zmian i zarządzania nimi, oraz w którym mogą aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym i gospodarczym. Należy zająć się wszelkimi formami dyskryminacji. Należy również zagwarantować dostęp i szanse dla każdego, a także ograniczyć ubóstwo i wykluczenie społeczne, w tym wśród dzieci, w szczególności przez zapewnienie skutecznego funkcjonowania rynków pracy i systemów zabezpieczenia społecznego oraz usunięcie przeszkód utrudniających uczestnictwo w kształceniu lub szkoleniu i w rynku pracy, w tym dzięki inwestycjom we wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem. W kontekście starzejących się społeczeństw szczególne znaczenie ma terminowy i równy dostęp do przystępnych cenowo usług opieki zdrowotnej, w tym profilaktyki i promocji zdrowia. Należy w większym stopniu wykorzystywać potencjał osób z niepełnosprawnościami, które mogą przyczyniać się do wzrostu gospodarczego i rozwoju społecznego. W poszczególnych miejscach pracy w Unii zaczynają upowszechniać się nowe modele gospodarcze i biznesowe, zmianie ulegają również stosunki pracy. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby te nowe stosunki pracy wynikające z nowych modeli zatrudnienia utrzymywały i wzmacniały europejski model socjalny.

¹⁴

Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10.

- (10) Zintegrowane wytyczne powinny stanowić podstawę zaleceń dla poszczególnych krajów, jakie Rada może kierować do państw członkowskich. Państwa członkowskie powinny w pełni wykorzystywać Europejski Fundusz Społeczny Plus i inne fundusze unijne, w tym Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i InvestEU, w celu wspierania zatrudnienia, inwestycji społecznych, włączenia społecznego, dostępności, promowania możliwości zatrudnienia i przekwalifikowania siły roboczej, uczenia się przez całe życie oraz wysokiej jakości kształcenia i szkolenia dla wszystkich, w tym umiejętności cyfrowych. Choć zintegrowane wytyczne skierowane są do państw członkowskich i Unii, to ich realizacja powinna przebiegać w porozumieniu z wszystkimi władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi, przy aktywnym udziale parlamentów, a także partnerów społecznych i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego.
- (11) Komitet ds. Zatrudnienia i Komitet Ochrony Socjalnej powinny monitorować wdrażanie stosownych polityk w świetle wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia zgodnie ze swoimi mandatami, których podstawa została określona w Traktacie. Komitety te i inne organy przygotowawcze Rady zaangażowane w koordynację polityk gospodarczych i społecznych powinny ściśle ze sobą współpracować. Należy utrzymać dialog merytoryczny między Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją, w szczególności w kwestii wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich.
- (12) Zasięgnięto opinii Komitetu Ochrony Socjalnej,
PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym przyjmuje się przedstawione w załączniku wytyczne dotyczące polityki zatrudnienia państw członkowskich. Wytyczne te stanowią część zintegrowanych wytycznych.

Artykuł 2

Państwa członkowskie uwzględniają określone w załączniku wytyczne w swoich politykach zatrudnienia i programach reform, w sprawie których przekazywane są sprawozdania zgodnie z art. 148 ust. 3 TFUE.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*